

Stanovisko SRK k novelizácii vysokoškolského zákona

Slovenská rektorská konferencia („SRK“) považuje predkladané problémy vysokého školstva reprezentantmi Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR („MŠVVaŠ SR“) pri ostatných návrhoch novelizácie vysokoškolského zákona za zástupné. Voľba rektorov alebo spôsob kreovania správnych rád nie sú kľúčovými problémami slovenského vysokého školstva. Súčasné samosprávne riadenie verejných vysokých škôl je v súlade s európskymi tradíciami a dobrou praxou. SRK je presvedčená, že snaha ministerstva má za cieľ posilniť vplyv politikov a podnikateľov na riadenie verejných vysokých škôl a teda oslabiť kompetencie akademických senátov a v ich rámci aj samotných študentov a zamestnancov vysokých škôl, ktorí sa dnes podieľajú na ich riadení vrátane voľby akademických funkcionárov.

Za kľúčové problémy slovenského vysokého školstva považuje SRK:

1. Dlhodobé podfinancovanie vysokých škôl, vysokoškolského vzdelávania, ale aj výskumu a vývoja, ktoré sú pod priemerom krajín EÚ a OECD a majú dopad aj na kvalitu vzdelávania založeného na najnovších poznatkoch vedy a techniky.
2. Problémom je neuspokojivý technický i estetický stav vysokoškolskej infraštruktúry vrátane objektov pre vzdelávanie, výskum, či pre potreby študentov, ako sú napr. vysokoškolské internáty, zastarané športoviská, nevyhovujúce servisné zázemie pre služby študentom a zamestnancom. Aj keď na niektorých vysokých školách došlo v predchádzajúcich rokoch k zlepšeniu, slovenské vysoké školy zatiaľ nemôžu ponúknuť dnešným študentom také podmienky, aké sú v porovnateľných krajinách.
3. Od toho sa potom odvíja aj masívny odchod mladých ľudí za štúdiom do zahraničia, a to najmä do Českej republiky.

SRK preto vyzýva MŠVVaŠ SR, aby pripravilo taký návrh konkrétnych systémových zmien a to nielen legislatívnych, ale aj ekonomických, ktoré by tieto kľúčové problémy slovenského vysokého školstva riešili. SRK naďalej žiada prípravu moderne a proeurópsky koncipovaného zákona o vysokých školách, ktorý zachová akademické slobody a práva a posilní autonómiu a akademickú samosprávu vysokých škôl.

Pre rozvoj vysokých škôl bude v nasledujúcich rokoch zásadné, do akej miery im štát vyjadri dôveru. Vysoké školy sú už dnes zodpovedné za úroveň poskytovaných vzdelávacích, ale aj výskumných a ďalších tvorivých činností. Zásadné pre SRK v tomto smere sú princípy akademickej samosprávy, akademických práv a slobôd a z toho plynúci princíp legislatívnej deregulácie vnútorných mechanizmov vysokých škôl. Všetky zmeny by mali podporovať transparentnosť, objektívnosť, udržateľnosť a otvorenosť vysokoškolského sektora. Našimi spoločnými cieľmi má byť posilňovanie dôvery a transparentnosti vysokoškolského prostredia, budovanie kultúry kvality a zvýšenie jeho konkurencieschopnosti.

SRK zastáva názor, že by sa mal zmeniť spôsob komunikácie MŠVVaŠ SR s reprezentáciami akademických obcí vysokých škôl na princípe partnerstva.

Schválené členmi SRK per rollam 21. mája 2021

Príloha: Revidované priority SRK na roky 2021 – 25